

Bakalářská práce „*Stavební vývoj sakrálního centra při městském chrámu sv. Jakuba*“

Jméno a příjmení (student): Gabriela WOHÁNKOVÁ

Vedoucí práce: Mag. phil. Stefan SCHOLZ

Posudek vedoucího práce:

Vedoucí je nucen předem důrazně upozornit na to, že studentka Wohánková během tří let řešení práce s ním příliš nekonzultovala otevřené otázky týkající se tématu, a neposlala vedoucímu verze textu – vedoucí obdržel hotovou, vázanou a odevzdanou práci a proto neměl příliš velké možnosti ovlivnit její zpracování a tudíž nelze převzít zodpovědnost za jeho metodu a kvalitu.

Tento zásadní problém se zejména projeví po formální stránce: veškeré odkazy na zdroje v kvantitativně dost chudém poznámkovém aparátu nedodrží citační úzus, totéž platí i pro seznam literatury a seznam vyobrazení. M.j. chybí číslování stran, což neumožňuje při posouzení jednotlivých částí práce odkázat na konkrétní místo.

I když autorka nevyhradila pro stav bádání zvláštní kapitolu, musíme po obsahové stránce připustit, že v úvodu na čtyřech stranách poměrně pečlivě a s kritickým odstupem analyzovala jak umělecko- a stavebněhistorické práce o vybrané sakrální stavbě, tak archivní průzkumy jejich písemných pramenů. S velkým potěšením zjišťujeme, že autorce přitom neunikly ani starší publikace z doby před r. 1918, které často patří k těm hodnotnějším. S ohledem na tuto analýzu si autorka pro svoji studii nepochybně zvolila rozumné badatelské záměry.

Kapitola 2 „Stručné dějiny města Kutné Hory se zřetelem k historii kostela“ je poněkud povrchní a zejména nepodložená, pocítujeme vzhledem k hustotě uvedených historických dat jistý nedostatek odkazů na zdroje, nehledě na to, že se tato kapitola na chrám sv. Jakuba ještě vůbec nevztahuje. Také v následující kapitole 3 „Stavební vývoj kostela svatého Jakuba“ bohužel nejsou ani nejstarší písemné doklady ke chrámu sv. Jakuba ze 14. století převzaty z kritické pramenné edice resp. jejich zdroje většinou nejsou doloženy. V této souvislosti také postrádáme aspoň krátký rozbor patrocínia této sakrální stavby, vždyť bádání již dávno dokládalo, že kult sv. Jakuba a sv. Mikuláše pěstovali především němečtí kupci a kolonisté, kteří stojí za vznikem městské civilizace v českých zemích. Podobně se jeví i předpoklad dřevěného předchůdce svatojakubského chrámu bez jakýchkoliv archeologických dokladů naprosto nepodložený a v podstatě zbytečný.

Líčení staršího stavebního vývoje kostela do 2. poloviny 19. století na prvních zhruba 10 stran této kapitoly většinou spočívá na primární literatuře, která je sice sebrána celkem úplně, ale její recepce je místy dost nekritická, navíc poznatky o stavebním vývoji chrámu vůbec nejsou zařazené do širšího kontextu – aspoň v případě hlavní stavební etapy 15. století bychom se očekávali odkazy na bohatou přehledovou literaturu o jagellonských Čechách a jeho pozdně gotickém umění. Zejména na prvních třech stranách této kapitoly převzala autorka ryze hypotetické předpoklady o jednotlivých fázích výstavby chrámu a autorství konkrétních stavebních hutí. K tomu sice autorka přiložila podrobnou fotodokumentaci příslušných stavebně historických nálezových situací v digitální podobě, ty však nejsou vyobrazeny vývojovým plánem půdorysu sakrálního objektu. Podobný nedostatek bohužel panuje i v kapitolách 4 a 5, kde autorka kromě terminologicky pečlivého a důkladného popisu exteriéru a interiéru stavby převzala z literatury i řadu dost významných stavebně- a umělecko-historických zjištění (technologie zdiva, opěrný a klenební systém, komparace stavebních forem a výzdoby, stratigrafie nástěnných maleb, apod.), ale přitom plánová dokumentace zcela chybí. Ta by sice byla pro bakalářskou práci naprosto nadstandardní, nicméně musíme datace jednotlivých fází a částí svatojakubského chrámu, které uvádí autorka zejména v popiscích obrázků, považovat za v podstatě nepodložené.

Přes to všechno musíme velice ocenit, že se autorce podařilo zrekonstruovat podobu svatojakubského chrámu a její proměny od 15. do 3. čtvrtiny 19. století na základě četných a pečlivě sebraných soudobých vyobrazení (obr. 1-5). Nejhodnotnější jsou nepochybně posledních osm stran kapitoly 3, kde autorka představuje řadu zřejmě zatím zcela nezkoumaných nepsaných a písemných pramenů z městského archivu Kutná Hora – na základě jejich důkladné analýzy a interdisciplinární interpretace se autorce podařilo zmapovat všechny větší rekonstrukce a stavební zásahy od r. 1883 do r. 1947, které byly dosavadním bádání zcela zanedbány, i když podstatně ovlivnily dnešní vypovídací hodnotu umělecko- a stavebněhistorických pramenů chrámu sv. Jakuba v Kutné Hoře. V této části práce autorka nepochybně prokázala vysokou úroveň kritiky a analýzy primárních pramenů a interdisciplinární metodiku jejich interpretace, a navíc převedla, že je zajisté schopná vypracovat na tomto základě samostatné vědecké závěry, byť jejich zařazení do širšího (nad)regionálního i vývojového kontextu (komparace, analogie, apod..) by bylo pro tento nejmladší stavební vývoj ještě třeba doplnit.

V závěru autorka dobře shrnuje nejdůležitější poznatky o stavebním vývoji svatojakubského chrámu – znovu tu opakuje naprosto zásadní tézi o urbanistické souvislosti vzniku sakrálního centra sv. Jakuba a znovu tu postrádáme aspoň výřez ze stabilního katastru nebo jiného historického půdorysu Kutných Hor. Nicméně autorka dobře nastínila otázky pro budoucí bádání.

Text práce činí bez mezer 89.843 znaků, takže bohatě přesahuje minimální limit stanovený pro bakalářské práce. I přes nepochybné nedostatky ve zpracování staršího vývoje chrámu sv. Jakuba v Kutné Hoře a jeho sakrálního centra není pochyb o tom, že autorka zdaleka překonala obsahové meze bakalářské práce tím, že představila řadu nových archivních pramenů k výrazným stavebním proměnám této stavby na konci 19. a v první polovině 20. století.

Proto můžeme předkládanou bakalářskou práci Gabriely Wohánkové doporučit k obhajobě.

V Hainburgu nad Dunajem, dne 17.8.2013

.....
podpis vedoucího bakalářské práce